

SELETUSKIRI

regionaalministri määruse „Regionaalministri 12. juuli 2023. a määruse nr 43 „Kohalike omavalitsuste võimestamine roheliste investeeringute tegemisel“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaalministri 12. juuli 2023. a määrus nr 43 „Kohalike omavalitsuste võimestamine roheliste investeeringute tegemisel“ (edaspidi *regionaalministri määrus*) on koostatud Eesti taaste- ja vastupidavuskava¹ reformi 8.1 „Taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ elluviimiseks.

Regionaalministri määruse eesmärk on võimestada kohalikke omavalitsusi kiirendama tuuleenergeetikat kavandavate planeeringute, projekteerimistingimuste ning ehitus- ja kasutuslubade menetlemist ja kvaliteetsemat koostamist.

Eesti taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 eelarve on kokku 31 838 646 eurot. Sellest 5 miljonit eurot rahastatakse regionaalministri määruse alusel ja ülejäänu, 26 838 646 eurot kliimaministri 22. novembri 2023. a käskkirja nr 1-2/23/483 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 „Taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ elluviimiseks“ alusel.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalarengu osakonna peaspetsialist Katrin Orgusaar (katrin.orgusaar@agri.ee, 5885 1383). Eelnõule tegi juriidilise ekspertiisi kohalike omavalitsuste osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (olivia.taluste@agri.ee, 5885 1453). Keeletoimetuse tegi eelnõule ja seletuskirjale õigusosakonna peaspetsialist Heleri Piip (heleri.piip@agri.ee, 625 6165).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse muudatusega pikendatakse meetmest rahastatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodi kolme kuu võrra ehk kuni 31. märtsini 2026. Abikõlblikkuse perioodi pikendamine võimaldab toetuse saajatel teha projekti tegevusi kolme kuu võrra kauem. Muudatus on tingitud sellest, et omavalitsused jätkavad tuuleenergeetika kavandamist ka 2026. aastal ning peavad selle jaoks palkama spetsialiste ja tellima uuringuid. Määruse muudatusega pikendatakse abikõlblikkuse perioodi pikima võimaliku tähtajani. Nimelt on taaste- ja vastupidavuskava nõukogu rakendusotsuses² reformi 8.1 elluviimise lõpptähtajaks sätestatud 31. märts 2026.

Eelnõu punktiga 1 muudetakse abikõlblikkuse lõppkuupäeva (31.12.2025 asemel 31.03.2026).

Eelnõu punktiga 2 täpsustatakse, et toetuse summat võib lisaks muudele juhtudele suurendada ka abikõlblikkuse perioodi pikendamise tõttu. Tühistatakse nõue, et toetuse summat võib suurendada kuni 20 protsenti, kuna abikõlblikkuse perioodi pikendamise tõttu 3 kuu võrra võib osutuda vajalikuks suurendada toetuse summat rohkem kui 20 protsenti (näiteks kui praegu on planeerimisvaldkonna spetsialist palgatud kuueks kuuks ja abikõlblikkuse perioodi pikendamise tõttu pikendatakse seda kolme kuu võrra). Kehtima jääb nõue, et toetuse summat võib suurendada kuni ühele kohalikule omavalitsusele ette nähtud maksimaalse toetuse summani, milleks on 200 000 eurot.

¹ [05.10.2021 heaks kiidetud ja 16.06.2023 uuendatud Eesti taaste- ja vastupidavuskava](#)

² [Nõukogu rakendusotsus](#)

Eelnõu punktiga 3 täpsustatakse, et vahendusasutus (Riigi Tugiteenuste Keskus) jätab taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks esitatud taotluse rahuldamata, kui otsuse muutmise korral ei oleks projekti elluviimist võimalik lõpetada 31. märtsiks 2026.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega ja selle aluseks on:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75);
- 23. veebruari 2023. aasta Vabariigi Valitsuse istungil kinnitatud Eesti taastekava muudatusettepanek;
- nõukogu 29. oktoobri 2021. aasta rakendusotsus nr 12532/21, millega kiidetakse heaks Eesti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang;
- nõukogu 6. juuni 2023. aasta rakendusotsus nr 9367/23, millega muudetakse nõukogu 29. oktoobri 2021. aasta rakendusotsust, millega kiidetakse heaks Eesti taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang;
- Komisjoni teatis „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha puhul“ (2021/C 58/01).

4. Määruse mõjud

Eelnõu mõjutab otseselt Eesti taaste- ja vastupidavuskava reformi 8.1 „Taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist. Määruses kirjeldatud tegevused on mõeldud tuuleparkide rajamise kiirendamiseks. Eelnõu aitab kaasa Vabariigi Valitsuse eesmärgile saavutada 100%-line taastuvelektri tarbimise eesmärk aastaks 2030.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel on enim ülesandeid ja vastutust täita Riigi Tugiteenuste Keskusel (taotluste vastuvõtt, vastavushindamine ja hilisema kontrolli korraldamine, otsuste tegemine, toetuse väljamaksmine ja tagasinõudmine, vaiete lahendamine). Toetust antakse taaste- ja vastupidavuskava alusel REPowerEU vahenditest. Toetuse andmise haldamisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest. Määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvelisi lisatulusid. Määruse rakendamine loob eeldused taastuenergia lisatootmise alustamiseks, millega võivad kaasneda riigieelarvelised lisatulud.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele. Määruse EISis kooskõlastamisega samal ajal esitatakse eelnõu tutvumiseks ka Euroopa Komisjonile.